

HÜRRIYETÇİ EĞİTİM SEN
Hürriyetçi Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Sayı : GNM/61

02/04/2026

**Konu: Öğretmenlerin Nöbet ve Servis Denetimi
Görevlerine İlişkin Ücret Düzenlemesi Hakkında**

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
(Personel Genel Müdürlüğü)

İlgi:

- a) 2026 ve 2027 Yıllarını Kapsayan Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme
- b) Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
- c) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği

Bilindiği üzere, Bakanlığınıza bağlı okul ve kurumlarda görev yapan öğretmenlere nöbet görevi verilmekte olup haftalık nöbet sayısı okul yönetimlerince belirlenmektedir. Ancak öğretmenlere verilecek nöbet sayısında herhangi bir üst sınır bulunmamakta; yalnızca bir nöbet görevi için üç saat ek ders ücreti ödenmekte, birden fazla tutulan nöbet görevleri için ise herhangi bir ödeme yapılmamaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenlere nöbet görevinin yanında servis denetimi görevi de verilmekte, ancak bu görev karşılığında herhangi bir ücret ödenmemektedir.

İlgili mevzuat hükümleri incelendiğinde; ilgi (b) Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 44 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; **"44-(3) (Değişik:RG-10/7/2019-30827) Müdür yardımcısı ve öğretmen sayısı yeterli olmayan okullarda müdür yardımcısı ve öğretmenlere haftada birden fazla nöbet görevi verilir."** hükmüne yer verilmiştir.

İlgi (c) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 91 inci maddesinde; **"MADDE 91- (1) Öğretmenler, nöbet görevini nöbet çizelgesine göre yerine getirirler. (2) Nöbetlerde aşağıdaki esaslara uyulur: a) Öğretmenlere, dersinin en az bulunduğu gün veya günlerde nöbet görevi verilir."** hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca İlgi (a) Toplu Sözleşmenin ilgili maddesi uyarınca; **"19- (1) Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ders yılı süresi içinde eğitim ve öğretimin fiilen yapıldığı normal çalışma günleri için ilgili mevzuatına göre kendilerine nöbet görevi verilen ve bu görevi de fiilen yerine getiren müdür yardımcısı ile öğretmenlere haftada 3 saati geçmemek üzere ek ders ücreti ödenir."** hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, öğretmenlere haftada birden fazla nöbet görevi verilebildiği açık olmakla birlikte, bu görevlerin yalnızca bir tanesi için ücret ödenmesi, diğer nöbet görevlerinin ise herhangi bir mali karşılık olmaksızın yerine getirilmesine yol açmaktadır. Bunun yanı sıra, taşınmalı eğitim kapsamındaki okullarda öğretmenlere verilen servis denetimi görevleri için de herhangi bir ücret ödenmemektedir. Bu durum, öğretmenlerin yaptıkları görevlerin karşılığını alamamalarına neden olmakta ve angarya yasağı ile bağdaşmayan bir uygulama ortaya çıkarmaktadır.

Nitekim, Anayasa'nın 18 inci maddesinde **"Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır."** hükmü açıkça düzenlenmiş olup, bu hüküm yargı içtihatlarıyla da somutlaştırılmıştır.

Bu kapsamda; Anayasa Mahkemesi içtihatlarında angarya, bir kimsenin emeğinden karşılıksız yararlanılması ve kişiye ölçsüz yükümlülükler yüklenmesi olarak tanımlanmakta olup, kamu otoritelerinin bireylere karşılıksız ve aşırı külfet yükleyemeyeceği kabul edilmektedir.

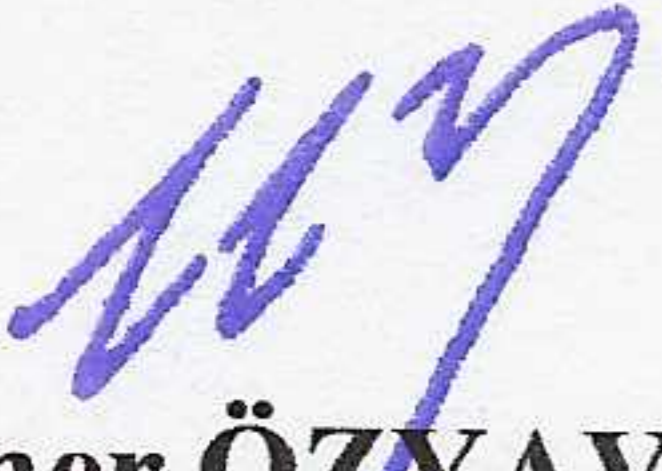
Danıştay kararlarında da, kamu görevlilerine fiilen yaptırılan görevlerin karşılığının ödenmesi gerektiği, fiilen yerine getirilen bir görevin karşılıksız bırakılmayacağı, aksi durumun hukuka aykırılık teşkil edeceği açıkça ifade edilmektedir. Bu kapsamda, kamu görevlilerine mevzuatta öngörülmeven veya karşılığı ödenmeyen görevler yüklenmesinin hukuka uygun olmadığı yönünde yerleşik içtihat bulunmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin **Van der Musselle v. Belgium** kararında ise, zorla çalıştırma ve angarya kavramlarının yalnızca fiziksel zorlamayı değil, karşılıksız ve orantısız yükümlülükleri de kapsadığı; kişiye aşırı külfet yükleyen ve karşılığı ödenmeyen çalışmaların bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiği açıkça ortaya konulmuştur.

Yukarıda yer verilen yüksek yargı kararları birlikte değerlendirildiğinde, kamu görevlilerine verilen görevlerin karşılığının ödenmemesi veya ölçsüz şekilde artırılması durumlarının angarya yasağı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği açık olup, mevcut uygulamanın bu yönüyle hukuki sorunlar barındırdığı da ortadır.

Bu bağlamda; öğretmenlere haftada birden fazla nöbet görevi verilmesi hâlinde her bir nöbet görevi için ayrı bir ek ders ücreti ödenmesi ve taşınmalı eğitim kapsamındaki okullarda servis denetimi yapan öğretmenlere, nöbet tuttıkları gün esas alınarak ilave ücret ödenmesine yönelik gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve yapılacak çalışmalar hakkında 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde tarafımıza bilgi verilmesi hususunda;

Gereğini arz ederiz.

Ömer ÖZYAVUZ
Genel Başkan Yardımcısı

Levent KURUOĞLU
Genel Başkan